

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Методичні рекомендації
до виконання контрольних робіт
з навчальної дисципліни**

"МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІЧНА СТАТИСТИКА"

**для студентів галузі знань
0305 "Економіка та підприємництво"
заочної форми навчання**

Харків. Вид. ХНЕУ ім С. Кузнеця, 2014

Затверджено на засіданні кафедри статистики та економічного прогнозування.

Протокол № 13 від 07.03.2014 р.

Укладачі: Гриневич Л. В.

Погасій С. С.

М54   Методичні рекомендації до виконання контрольних робіт з навчальної дисципліни "Міжнародна економічна статистика" для студентів галузі знань 0305 "Економіка та підприємництво" заочної форми навчання / укл. Л. В. Гриневич, С. С. Погасій. – Х. : Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 40 с. (Укр. мов.)

Подано варіанти контрольних завдань з навчальної дисципліни, які мають сформувати й закріпити у студентів вміння та навички використання економіко-статистичних методів для обробки інформації про поточний стан та перспективи розвитку зовнішньоекономічної діяльності в державі.

Рекомендовано для студентів економічних спеціальностей.

Вступ

Зовнішньоекономічна діяльність становить окрему сферу економічної діяльності України, в якій задіяна значна кількість підприємств, фірм, організацій та органи влади. Їх робота безпосередньо пов'язана із зовнішньою торгівлею, експортом та імпортом товарів, із використанням іноземних інвестицій у різних сферах економіки.

У цій сфері реалізуються складні правові, виробничі, організаційні, економічні та екологічні відносини, які сприяють розвитку зовнішньоекономічних зв'язків з іншими країнами, сприяють визнанню України як серйозного торговельно-економічного партнера. Процеси, що відбуваються у сфері зовнішньоекономічної діяльності, характеризуються надзвичайною складністю, змінюються під впливом політичних та економічних факторів в Україні та у світі. Ці процеси мають бути постійно в полі зору статистиків, необхідного систематичного дослідження, об'єктивного виявлення та оцінювання впливу основних факторів, що визначають стан, особливості та тенденції.

Дисципліна "Міжнародна економічна статистика" розкриває зміст основних явищ і процесів, що відбуваються в економіці, розробляє систему економічних показників та методи вивчення економіки країни чи регіону, єдиного цілого. Розглядаючи суспільні явища як масові й спираючись на облік усієї сукупності фактів, що їх стосуються, статистика характеризує ступінь розвитку явищ, напрям і швидкість їх змін, щільність взаємозв'язків і взаємозалежностей. Успішне вивчення курсу у вищих навчальних закладах пов'язане з опануванням студентами не тільки теоретичних знань, а й практичних навичок у збиранні, обробці, зведенні та аналізі статистичного матеріалу.

Метою навчальної дисципліни є набуття майбутніми фахівцями знань і вміння проводити дослідження соціально-економічного стану держави, виходячи з об'єктивної інформації міжнародної економічної статистики.

Для досягнення мети поставлені такі основні завдання:

формування у студентів знання теоретичних і методичних аспектів міжнародної економічної статистики;

оволодіння розрахунком та аналізом окремих показників міжнародної економіки;

розуміння сучасної міжнародної регуляторно-координаційної політики, зокрема в контексті інтересів країн із перехідними економіками; формування логіки побудови аналізу отриманих результатів; вміння обробляти статистичну інформацію міжнародних економічних організацій.

Результатом виконання контрольних робіт студентів у семінарських заняттях і вирішення практичних завдань за даною дисципліною є отримання певних знань та вмінь. Студент повинен:

знати:

методики статистичного дослідження зовнішньоекономічної діяльності держави;

умови використання структурно-динамічного аналізу в дослідженні зовнішньоекономічної діяльності держави;

алгоритм проведення розрахунку й застосування показників динаміки для оцінки тенденції результативності роботи підприємств, що займаються зовнішньоекономічною діяльністю;

передумови використання та економічний зміст індексного методу аналізу при застосуванні його у дослідженні зовнішньоекономічної діяльності держави;

методи прогнозування зовнішньоекономічної діяльності держави за умов обмеженості інформації;

вміти:

збирати, обробляти та систематизувати наявну статистичну інформацію, використовуючи наукові методи її первинної оцінки;

аналізувати ринкову інформацію всіх видів, виконувати розрахунки й оформлювати результати;

вміти застосовувати оптимальну систему показників для оцінки зовнішньоекономічної діяльності держави;

визначати фактори, які впливають на показник, і встановлювати залежність зміни показника від рівня зміни фактора;

відбирати головні та другорядні фактори впливу на визначений процес;

застосовувати комплексний статистичний аналіз соціально-економічних явищ і процесів.

У результаті вивчення дисципліни студенту необхідно набути таких компетентностей (табл. 1).

Компетентності, що отримують студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни згідно з національною рамкою кваліфікацій

№ п/п	Зміст компетентностей
1	2
1. Здатність до цілісного уявлення про зовнішньоекономічну діяльність держави та показники, що відображають її поточний та перспективний стан	
Знання	Знання методології та основних категорій міжнародної економічної статистики, класифікацій, які використовуються для опису зовнішньоекономічної діяльності
Вміння	Здатність визначати сектори економіки, інституціональні одиниці, вид економічної діяльності суб'єкту господарювання. Здатність використовувати класифікації для аналізу зовнішньоекономічної діяльності
Комунікація	Навики командної роботи та розробки колективного рішення. Розвиток креативного мислення під час вирішення поставлених завдань. Навики толерантного ставлення до іншої думки під час вирішення завдання. Здатність до критики та самокритики
Автономність і відповідальність	Здатність виділяти серед різноманітних пропозицій щодо вирішення проблеми інформацію, яка дозволяє це здійснити. Здатність до розвитку креативного мислення під час вирішення поставлених завдань. Прагнення до неперервного особистісного та професійного вдосконалення
2. Здатність описувати зовнішньоекономічну діяльність через систему національних рахунків та макроекономічні агрегати	
Знання	Знання національних рахунків та схеми запису проводок. Знання складових макроекономічних агрегатів, що описують зовнішньоекономічну діяльність. Знання сутності побудови платіжного балансу
Вміння	Здатність визначати стан розвитку зовнішньоекономічної діяльності через систему макроекономічних індикаторів
Комунікація	Розвиток креативного мислення під час вирішення поставлених завдань. Навики толерантного ставлення до іншої думки під час вирішення завдання. Здатність до критики та самокритики

1	2
Автономність і відповідальність	Здібність виділяти серед різноманітних пропозицій щодо вирішення проблеми інформацію, яка дозволяє це здійснити. Здатність до розвитку креативного мислення при вирішенні поставлених завдань. Прагнення до неперервного особистісного та професійного вдосконалення
3. Здатність оцінювати потенціал розвитку зовнішньоекономічної діяльності держави	
Знання	Знання показників, що відображають експортні операції держави. Знання показників, що відображають імпорتنі операції держави. Знання системи показників, що описують зовнішньоекономічні зв'язки держави
Вміння	Здатність формувати платіжний баланс. Здатність визначати сальдо експортно-імпорتنих операцій. Здатність оцінювати зовнішньоекономічний потенціал держави
Комунікація	Розвиток креативного мислення під час вирішення поставлених завдань. Навички толерантного ставлення до іншої думки під час вирішення завдання. Здатність до критики та самокритики
Автономність і відповідальність	Здібність виділяти серед різноманітних пропозицій щодо вирішення проблеми інформацію, яка дозволяє це здійснити. Здатність до розвитку креативного мислення під час вирішення поставлених завдань. Прагнення до неперервного особистісного та професійного вдосконалення
4. Здатність щодо виявлення характеру та обсягу зовнішньоекономічної діяльності в державі	
Знання	Знання сучасних методів оцінки рівня розвитку економіки держави та методики організації міжнародної статистики
Вміння	Здатність оцінювати обсяги зовнішньоекономічної діяльності та її вплив на рівень конкурентоспроможності держави. Здатність проводити аналіз зовнішньоекономічної діяльності в державі
Комунікація	Навички командної роботи та розробки колективного рішення. Навички управління командою задля досягнення поставленої мети. Навички толерантного ставлення до іншої думки. Здатність до критики та самокритики

1	2
Автономність і відповідальність	Здатність виділяти серед різноманітних пропозицій щодо вирішення проблеми інформацію, яка дозволяє це здійснити. Здатність до розвитку креативного мислення під час вирішення поставлених завдань. Прагнення до неперервного особистісного та професійного вдосконалення
5. Здатність до оцінки рівня розвитку зовнішньоекономічної діяльності в державі та впливу на неї інфляційних процесів	
Знання	Знання основних законів формування ціни на імпорту продукцію. Знання показників, що відображають обсяги та результати зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів національної економіки. Знання шляхів підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів національної економіки
Вміння	Здатність обирати оптимальну стратегію розвитку зовнішньоекономічної діяльності держави в умовах конкурентного зовнішнього оточення
Комунікація	Навики командної роботи та розробки колективного рішення. Здатність до критики та самокритики
Автономність і відповідальність	Здатність до самостійного пошуку необхідної інформації для побудови стратегії розвитку зовнішньоекономічної діяльності держави в умовах невизначеності зовнішнього середовища. Прагнення до неперервного особистісного та професійного вдосконалення
6. Здатність щодо кількісної оцінки зовнішньоекономічної діяльності держави	
Знання	Знання показників, що описують зовнішньоекономічні зв'язки держави. Знання методик відображення рівня розвитку зовнішньоекономічної діяльності в державі
Вміння	Здатність оцінювати рівень розвитку зовнішньоекономічної діяльності в державі. Здатність обирати систему показників для оцінки інвестиційної діяльності в країні. Здатність визначати рівень інноваційності економіки
Комунікація	Розвиток креативного мислення під час вирішення поставлених завдань. Навики толерантного ставлення до іншої думки під час вирішення завдання. Здатність до критики та самокритики

1	2
Автономність і відповідальність	Здатність виділяти серед різноманітних пропозицій щодо вирішення проблеми інформацію, яка дозволяє це здійснити. Здатність до розвитку креативного мислення під час вирішення поставлених завдань. Прагнення до неперервного особистісного та професійного вдосконалення
7. Здатність досліджувати стан та перспективи розвитку зовнішньоекономічної діяльності державі	
Знання	Знання методик оцінки платіжного балансу держави
Вміння	Здатність проведення аналізу експортних операцій. Здатність проведення аналізу імпорتنих операцій. Здатність формувати систему показників для оцінки поточного та перспективного стану розвитку зовнішньоекономічної діяльності держави
Комунікація	Розвиток креативного мислення при вирішенні поставлених завдань. Навички толерантного ставлення до іншої думки при вирішенні завдання. Здатність до критики та самокритики
Автономність і відповідальність	Навички командної роботи та розробки колективного рішення; Навички управління командою задля досягнення поставленої мети. Навички толерантного ставлення до іншої думки. Здатність до критики та самокритики

Методичні рекомендації до виконання контрольних робіт

Вивчаючи навчальну дисципліну, студент повинен виконати одну контрольну роботу, мета якої – вивчення найважливіших методологічних питань проведення статистичного дослідження й аналізу економічних явищ й процесів, які відбуваються у суспільстві. Перевірка вмінь використовувати на практиці основні положення дисципліни; придбання навичок у розрахунку статистичних показників, їх аналізі; побудова показників за результатами аналітичної роботи.

До розгляду студентів наведено питання для підготовки та виконання 10 варіантів контрольних завдань, які охоплюють всі теми навчальної дисципліни. Вони складаються з теоретичної та практичної частин. До теоретичної частини входять тестові питання та питання для самостійної підготовки курсу на які студент повинен дати повну та вичерпну

відповідь. Практична частина складається із задач, які він повинен розрахувати. Виконуючи роботу, спочатку потрібно записати умову кожної задачі; розв'язуючи її, потрібно використовувати вивчені формули, розгорнуті розрахунки; після закінчення розв'язання кожної задачі необхідно зробити висновки.

Розподіл завдання між студентами здійснюється згідно з останньою цифрою залікової книжки студента. На початку роботи студент повинен вказати номер варіанта завдання. У кінці роботи наводиться список використаної літератури, ставиться дата виконання завдання та підпис.

Методичні рекомендації до вирішення практичних завдань подано в табл. 2.

Таблиця 2

Формули для розрахунку

Назва показника	Формула для розрахунку
1	2
Кількість економічно активного населення (ЕА)	$EA = 3 + Б,$ де 3 – кількість зайнятих; Б – кількість безробітних
Коефіцієнт економічної активності ($K_{акт}$)	$K_{акт} = \frac{EA}{\bar{S}} \times 100,$ де $\bar{S}$ – кількість населення
Коефіцієнт зайнятості населення	$K_3 = \frac{3}{EA} \times 100$
Коефіцієнт безробіття	$K_3 = \frac{Б}{EA} \times 100,$ де Б – кількість безробітних
Кількість населення в працездатному віці	$S_T = S_{чол} + S_{жін},$ де S_T – кількість населення в працездатному віці; $S_{чол}, S_{жін}$ – кількість чоловіків та жінок у працездатному віці
Коефіцієнт потенційного заміщення	$K_{пз} = \frac{S_{0-15}}{S_{ТВ}} \times 1000$
Коефіцієнт пенсійного навантаження	$K_{пн} = \frac{S_{пв}}{S_{ТВ}} \times 1000$

1	2
Коефіцієнт загального навантаження	$K_{\text{зн}} = \frac{S_{0-15} + S_{\text{пв}}}{S_{\text{тв}}} \times 1000 \text{ або } K_{\text{зн}} = K_{\text{пз}} + K_{\text{пн}}$
Розрахунок ВВП виробничим методом	$\text{ВВП} = \text{ВВ} - \text{ПС} - (\text{ПП} - \text{С}),$ <p>де ВВ – валовий випуск окремих галузей; ПС – проміжне споживання окремих галузей; (ВВ – ПС) – валова додана вартість окремих галузей; ПП – податки на продукти; С – субсидії на продукти; (ПП – С) – чисті податки на продукти</p>
Розрахунок ВВП методом кінцевого використання	$\text{ВВП} = \text{СВ} + \text{ВН} + \text{ДЗ} + \text{ЧЕ},$ <p>де СВ – кінцеві споживчі витрати домашніх господарств; ВН – валове нагромадження; ДЗ – витрати сектору загального державного управління і некомерційних організацій, що обслуговують домашні господарства, на товари та послуги для індивідуального та колективного споживання; ЧЕ – сальдо експорту та імпорту товарів і послуг</p>
Розрахунок ВВП розподільчим методом	$\text{ВВП} = \text{ЗП} + \text{ВКП} + \text{ЗД} - (\text{ПВ} - \text{С}),$ <p>де ЗП – заробітна плата найманих працівників, включаючи відрахування до страхових фондів; ВКП – валовий корпоративний прибуток, тобто прибуток корпорацій, що виробляють продукти та надають послуги, який включає: а) споживання основного капіталу (А); б) податок на корпоративний прибуток (ПКП); в) дивіденди (Д); г) нерозподілений прибуток як власне джерело інвестування виробництва (НрП); ЗД – змішаний дохід, тобто дохід некорпорованого (індивідуального) бізнесу; (ПВ – С) – чисті податки на виробництво та імпорт як чистий дохід держави; ПВ – податки на виробництво та імпорт; С – субсидії на виробництво та імпорт</p>
Основний капітал за повною вартістю	$V_1 = V_0 + V_n - V_b,$ <p>де V_1, V_0 – повна вартість основного капіталу на кінець та початок року; V_n – повна вартість уведених протягом року засобів; V_b – повна вартість засобів, які вибули протягом року</p>

1	2
Основний капітал за залишковою вартістю	$Z_1 = Z_0 + Z_n - Z_b - A_p,$ де Z_0, Z_1 – залишкова вартість основного капіталу відповідно на початок та кінець року; Z_n – залишкова вартість основного капіталу уведених протягом року; Z_b – залишкова вартість засобів, які вибули протягом року; A_p – сума амортизаційних відрахувань на реновацію
Коефіцієнт зносу основних фондів	$K_z = \frac{3}{ПВ} \times 100 = 100\% - K_n,$ де 3 – сума зносу основних фондів на дату; ПВ – повна первісна вартість основних фондів на дату; K_n – коефіцієнт придатності
Коефіцієнт оновлення основних фондів	$K_{нов} = \frac{N}{V_1},$ де N – нові засоби, що надійшли за звітний період
Коефіцієнт вибуття основних фондів	$K_{виб} = \frac{V_b}{V_0} \times 100$

Варіанти контрольних завдань

Варіант 1

Тестові питання

- Індекси фізичного обсягу експорту та імпорту – це :
  - індекси кількості за формулою Пааше, зважені на базі цін;
  - індекси кількості за формулою Ласпейреса, зважені за допомогою середньої вартості;
  - індекси, обчислені, виходячи з індексів вартості, шляхом ділення на індекс цін за формулою Пааше в частині експорту та імпорту;
  - індекси, яких немає в офіційній статистиці України.

2. Під статистикою інтра-торгівлі розуміють :

- а) спеціальну статистику торгівлі всередині якої-небудь країни;
- б) статистику міжнародної торгівлі усередині союзу будь-яких країн після усунення митних кордонів;
- в) статистику торгівлі між державною, митною та звітною територіями якої країни;
- г) статистику торгівлі між материнськими і дочірніми компаніями багатонаціонального підприємства.

3. Українська статистика зовнішньої торгівлі – це:

- а) вторинна статистика, так як вона заснована на документах митного управління;
- б) вторинна статистика, так як вона заснована на документах податкового управління, тобто фінансових відомств (обов'язковий ПДВ);
- в) первинна статистика, заснована на опитуванні підприємств, причому, національні податкові та митні управління надають підтримку при визначенні кола звітних одиниць (кола респондентів);
- г) так звана статистика інтра-торгівлі.

4. Різниця між загальною та спеціальною торгівлею відноситься насамперед до того, що:

- а) у розрахунок загальної торгівлі включається також транзитна торгівля, що не робиться щодо спеціальної торгівлі;
- б) у розрахунок спеціальної торгівлі включається лише імпорт (чи експорт) за лінією вільної торгівлі, тоді як загальна торгівля включає також звернення запасів на складі;
- в) звітна територія в статистиці зовнішньої торгівлі не збігається з митною територією країни;
- г) загальна торгівля розглядає торгівлю всіма товарами товарної класифікації, у той час як спеціальна торгівля розглядає лише підбір товарів.

5. Нова характеристика, введена СНР-93, полягає у тому, що:

- а) тепер облік не тільки експорту, а й імпорту проводиться за цінами ФОБ, так що конвенції в СНР (і в статистиці зовнішньої торгівлі), з одного боку, і в статистиці платіжного балансу, з іншого, зблизилися;
- б) більше не ведеться облік "вартості в момент перетину кордону" ("статистичної вартості");

в) правильна відповідь "б", але в статистиці інтра-торгівлі це стосується тільки таких підприємств, які перевищують ліміт асиміляції;

г) тепер також і в статистиці країн із ринковою економікою, як було у статистиці зовнішньої торгівлі соціалістичних країн, охоплює тільки торгівлю товарами.

Теоретичні питання

1. Предмет, метод і завдання міжнародної економічної статистики.
2. Організація міжнародних статистичних служб за кордоном.
3. Міжнародні статистичні організації та їх завдання.

Практичне завдання 1. Маємо такі показники національних рахунків України (табл. 3).

Таблиця 3

Дані для розрахунку

Показник	Сума, млн грн
Випуск (в основних цінах)	220 679
Експорт товарів та послуг	42 974
Імпорт товарів та послуг	45 307
Податки на продукти	17 330
Субсидії на продукти	-1 705
Кінцеві споживчі витрати	83 569
у тому числі	
індивідуальні споживчі витрати	74 778
колективні споживчі витрати	8 791
Валове нагромадження основного капіталу	20 096
Зміна запасів матеріальних оборотних коштів	1 128
Придбання за виключенням вибуття цінностей	133

Побудуйте рахунок товарів та послуг; обчисліть показник, якого бракує, проміжне споживання; обчисліть показник: валовий внутрішній продукт.

Практичне завдання 2. Маємо дані про основні демографічні показники різних країн світу (табл. 4).

Таблиця 4

Дані для розрахунку, тис. осіб

Країна	Кількість населення на початок року	Кількість народжених за рік	Кількість померлих за рік	Механічний приріст населення за рік
A	59 862,8	680,0	650,0	17,9
B	57 844,0	545,0	552,0	15,0
C	82 192,6	750,0	760,0	12,5
D	59 039,7	780,0	755,0	6,0
E	125 250,0	1 190,0	927,0	250,0

Розрахувати для кожної з країн (згідно з варіантом завдання) коефіцієнти природного, механічного і загального руху населення та здійснити порівняльний аналіз отриманих коефіцієнтів.

Практичне завдання 3. Маємо такі дані про кількість населення та обсяг ВВП різних країн світу (табл. 5).

Таблиця 5

Дані для розрахунку

Країна	Обсяг ВВП, млрд євро		Кількість населення, тис. осіб	
	базовий період	звітний період	базовий період	звітний період
1	2	3	4	5
A	98,0	130,4	10465,1	10564,7
B	144,2	181,4	5251,0	5349,2

1	2	3	4	5
C	57,6	115,4	3620,1	3780,6
D	971,1	1216,6	57333,0	57844,0
E	14,3	22,0	412,8	441,3

Здійснити порівняльний аналіз рівня економічного розвитку для двох країн (згідно з варіантом завдання).

Варіант 2

Тестові питання

1. Під так званим "фактичним" обмінним курсом будь-якої валюти (наприклад, гривні) розуміють:

а) курс валюти, причому, з метою чистого порівняння цін враховують різну купівельну спроможність, власної та іноземної валюти;

б) індекс зовнішньої вартості гривні, вимірюваної за відношенням до іноземної валюти, причому види цієї валюти зважуються з урахуванням прямого і непрямого значення даної країни (як торгового партнера і конкурента) для України;

в) зважену середню купівельну спроможність валют 18 найважливіших торговельних партнерів України;

г) обмінний курс з урахуванням фактичних продажів на валютній біржі.

2. Коли зовнішньоторговельне положення якої-небудь країни погіршується незважаючи на поліпшення умов зовнішньої торгівлі (commodity terms of trade):

а) це неможливо, так як поліпшення цих умов завжди означає зростання прибутку від зовнішньої торгівлі;

б) поліпшення умов зовнішньої торгівлі означає, що експорт стає дорожчим, а імпорт – дешевшим (відносно), і, можливо, внаслідок цього зменшується експорт і підвищується імпорт, так що зовнішньоторговельний баланс стає пасивним;

в) хоча відповідь "б)" є правильною, але має силу лише для фіксованих обмінних курсів;

г) поліпшення умов зовнішньої торгівлі розширює можливості розподілу в країні, тобто є вираженням міжнародного перерозподілу, так що доходи збільшуються і зовнішньоторговельне положення не може при цьому погіршуватися?

3. У яких із наведених випадків товари не будуть віднесені до експорту або імпорту товарів:

а) товари, що надійшли на зберігання без передачі права власності на них;

б) товари, відправлені за кордон для ремонту з подальшим поверненням;

в) товари, відправлені за кордон для переробки з подальшим поверненням у країну;

г) товари, закуплені для перепродажу в даному періоді?

4. За якими цінами відбувається експорт товарів у СНР:

а) ціни ФОБ;

б) ціни СІФ;

в) ціни конкретних угод;

г) різні ціни?

5. За якими цінами відображається в СНР імпорт товарів:

а) ціни ФОБ;

б) ціни СІФ;

в) ціни конкретних угод;

г) різні ціни?

Теоретичні питання

1. Європейські статистичні організації та їх завдання.

2. Основні принципи створення і структура міжнародних статистичних класифікацій.

3. Принципи створення класифікацій ISIC та NACE.

Практичне завдання 1. За наведеними даними проаналізуйте динаміку вартості та структури оборотних засобів, а також укажіть, на які економічні показники діяльності підприємства вплинуть ці зміни (табл. 6).

Таблиця 6

Дані для розрахунку

Елементи оборотних засобів	Вартість оборотних засобів, тис. грн за станом			
	на 01.01	на 01.04	на 01.07	на 01.10
Виробничі запаси	350	410	460	273
Незавершене виробництво	60	20	16	15
Напівфабрикати власного виробництва	40	30	36	40
Витрати майбутніх періодів	4	3	4	4
Готова продукція на складах	150	160	164	172
Інші товарно-матеріальні цінності	2	1	2	2
Усього оборотних засобів	596	624	692	506

Практичне завдання 2. Маємо такі дані про темпи приросту виробництва промислової продукції за порівнянням цін у різних країнах Європи (табл. 7).

Таблиця 7

Дані для розрахунку, відсоток до попереднього року

Країна	2010	2011	2012	2013
A	6,1	3,2	-0,8	-1,4
B	1,2	6,2	0,5	-1,4
C	1,7	1,7	-2,2	-3,6
D	12,6	5,4	-8,9	9,1
E	2,0	3,6	1,1	-1,0

Здійснити порівняльний аналіз динаміки промислового виробництва для двох країн (згідно з варіантом завдання).

Практичне завдання 3. Маємо такі дані про продаж товарів у місті за двома періодами (табл. 8).

Таблиця 8

Дані для розрахунку

Товари	Продано товарів у фактичних цінах, тис. грн		Індекси цін
	базисний період	звітний період	
А	90,4	106,7	1,2
Б	4,6	5,1	1,3
В	114,8	158,4	1,1

У звітному періоді кількість населення регіону скоротилась на 2 %.

Визначити: загальний індекс споживання; загальний індекс цін; індекс фізичного обсягу споживання; індекс фізичного споживання на душу населення.

Варіант 3

Тестові питання

1. Які джерела інформації використовуються для складання зовнішньоекономічного рахунку товарів і послуг:

- а) платіжний баланс ;
- б) звіти підприємств, що займаються зовнішньоекономічною діяльністю;
- в) рахунки внутрішньої економіки ;
- г) митні декларації;
- д) звітність транспортних організацій?

2. Сальдом статті зовнішньоекономічного рахунку товарів і послуг є:

- а) зовнішньоекономічний торговий баланс;
- б) сальдо за поточними операціями;

- в) сальдо за товарами і послугами;
- г) додана вартість.

3. Виберіть статті, пов'язані з експортом товарів і послуг:

- а) товари і послуги, безоплатно передані нерезидентами резидентам;
- б) товари і послуги, передані резидентами нерезидентам;
- в) товари і послуги, безоплатно передані резидентами нерезидентам;
- г) товари та послуги, продані нерезидентами резидентам.

4. Виберіть статті, пов'язані з імпортом товарів і послуг:

- а) товари і послуги, безоплатно передані нерезидентами резидентам;
- б) товари і послуги, передані резидентами нерезидентам ;
- в) товари і послуги, безоплатно передані резидентами нерезидентам;
- г) товари та послуги, продані нерезидентами резидентам .

5. Відзначте елементи експорту та імпорту, що включаються в транспортні послуги:

- а) упаковка вантажів;
- б) поточний ремонт і обслуговування транспортних засобів;
- в) ремонт залізничних доріг;
- г) страхування вантажів;
- д) навігаційні послуги.

Теоретичні питання

1. Принципи створення класифікацій CPC, CPA та PRODCOM.
2. Принципи створення класифікацій HS, CN та SITC.
3. Основні класифікації ООН.

Практичне завдання 1. Реальні доходи населення в звітних цінах склали 148,400 млн грн, середньорічна кількість працюючого населення – 1 240 тис. осіб, середньорічна кількість всього населення – 3 560 тис. осіб. Визначити реальні доходи населення на одного працюючого і на душу населення.

Практичне завдання 2. Кількість населення однієї з країн за станом на середину 2008 року становила 4 млн осіб. Визначити, якою буде вона на середину 2013 року, якщо збільшуватиметься зі швидкістю 2 % за рік.

Практичне завдання 3. Кількість оборотів нормованих оборотних коштів за півріччя збільшилась на 10,5 %. Як змінилась тривалість одного обороту нормованих оборотних коштів за півріччя?

Варіант 4

Тестові питання

- Індекси фізичного обсягу експорту та імпорту – це :
  - індекси кількості за формулою Пааше, зважені на базі цін;
  - індекси кількості за формулою Ласпейреса, зважені за допомогою середньої вартості;
  - індекси, обчислені, виходячи з індексів вартості, шляхом ділення на індекс цін за формулою Пааше в частині експорту та імпорту;
  - індекси, яких немає в офіційній статистиці України.
- Під статистикою інтра-торгівлі розуміють :
  - спеціальну статистику торгівлі всередині якої-небудь країни;
  - статистику міжнародної торгівлі усередині союзу будь-яких країн після усунення митних кордонів;
  - статистику торгівлі між державною, митної та звітної територіями якої країни;
  - статистику торгівлі між материнськими і дочірніми компаніями багатонаціонального підприємства.
- Українська статистика зовнішньої торгівлі – це:
  - вторинна статистика, так як вона заснована на документах митного управління;
  - вторинна статистика, так як вона заснована на документах податкового управління, тобто фінансових відомств (обов'язковий ПДВ);

в) первинна статистика, заснована на опитуванні підприємств, причому, національні податкові та митні управління надають підтримку при визначенні кола звітних одиниць (кола респондентів);

г) так звана статистика інтра-торгівлі.

4. Різниця між загальною та спеціальною торгівлею відноситься, насамперед до того, що:

а) у розрахунок загальної торгівлі включається також транзитна торгівля, що не робиться щодо спеціальної торгівлі;

б) у розрахунок спеціальної торгівлі включається лише імпорт (чи експорт) за лінією вільної торгівлі, тоді як загальна торгівля включає також звернення запасів на складі;

в) звітна територія в статистиці зовнішньої торгівлі не збігається з митною територією країни;

г) загальна торгівля розглядає торгівлю всіма товарами товарної класифікації, у той час як спеціальна торгівля розглядає лише підбір товарів.

5. Нова характеристика, введена СНР- 93, полягає у тому, що:

а) тепер облік не тільки експорту, а й імпорту проводиться за цінами ФОБ, так що конвенції в СНР (і в статистиці зовнішньої торгівлі), з одного боку, і в статистиці платіжного балансу, з іншого, зблизилися;

б) більше не ведеться облік "вартості в момент перетину кордону" ("статистичної вартості");

в) правильна відповідь "б", але в статистиці інтра-торгівлі це стосується тільки таких підприємств, які перевищують ліміт асиміляції;

г) тепер також і в статистиці країн із ринковою економікою, як було у статистиці зовнішньої торгівлі соціалістичних країн, охоплює тільки торгівлю товарами.

Теоретичні питання

1. Основні джерела інформації з міжнародної статистики населення.
2. Основні етапи та сучасні особливості проведення переписів населення.
3. Система показників зі статистики населення.

Практичне завдання 1. Маємо такі дані про виробництво та площу збирання зернових культур різних країн світу (табл. 9).

Таблиця 9

Дані для розрахунку

Країна	Виробництво зернових культур, млн т		Площа збирання зернових культур, млн га	
	базовий період	звітний період	базовий період	звітний період
A	277,6	343,9	59,8	58,6
B	53,6	66,5	8,3	9,2
C	17,4	20,7	4,4	4,2
D	56,8	53,9	21,5	17,5
E	28,0	22,3	8,5	8,8

Розрахувати для кожної з країн (згідно з варіантом завдання) абсолютну зміну виробництва зернових культур в цілому, у тому числі за рахунок зміни урожайності зернових культур та зміни площі збирання зернових культур.

Практичне завдання 2. Кількість дітей на 1 січня 2003 року склала 27 000 осіб. Коефіцієнт дожиття від віку 7 до віку 8 років дорівнює 0,9950; до віку 9 років – 0,9955; до віку 10 років – 0,9960. Визначити ймовірну кількість дітей на 1 січня 2004 року не враховуючи механічний рух.

Практичне завдання 3. За наведеними даними встановити частку витрат на науку та освіту у національному доході та загальну суму видатків, проаналізувати їх динаміку (табл. 10).

Таблиця 10

Дані для розрахунку

Показник	2011	2012	2013
Національний дохід, використаний на споживання і нагромадження (у фактично діючих цінах), млн грн	74	92	117
Видатки державного бюджету, тис. грн, у тому числі на освіту, науку, тис. грн	24 224 4 588	31 757 5 361	43 476 7 457

Варіант 5

Тестові питання

1. Під так званим "фактичним" обмінним курсом будь-якої валюти (наприклад, гривні) розуміють:

а) курс валюти, причому, з метою чистого порівняння цін враховують різну купівельну спроможність, власної та іноземної валюти;

б) індекс зовнішньої вартості гривні, вимірюваної по відношенню до іноземної валюти, причому види цієї валюти зважуються з урахуванням прямого і непрямого значення даної країни (як торгового партнера і конкурента) для України;

в) зважену середню купівельної спроможності валют 18 найважливіших торговельних партнерів України;

г) обмінний курс з урахуванням фактичних продажів на валютній біржі.

2. Коли зовнішньоторговельне положення якої-небудь країни погіршується незважаючи на поліпшення умов зовнішньої торгівлі (commodity terms of trade):

а) це неможливо, так як поліпшення цих умов завжди означає зростання прибутку від зовнішньої торгівлі;

б) поліпшення умов зовнішньої торгівлі означає, що експорт стає дорожчим, а імпорт – дешевшим (відносно), і, можливо, внаслідок цього зменшується експорт і підвищується імпорт, так що зовнішньо-торговельний баланс стає пасивним;

в) хоча відповідь "б" є правильною, але має силу лише для фіксованих обмінних курсів;

г) поліпшення умов зовнішньої торгівлі розширює можливості розподілу в країні, тобто є вираженням міжнародного перерозподілу, так що доходи збільшуються і зовнішньоторговельне положення не може при цьому погіршуватися?

3. У яких з наведених випадків товари не будуть віднесені до експорту або імпорту товарів :

а) товари, що надійшли на зберігання без передачі права власності на них;

б) товари, відправлені за кордон для ремонту з подальшим поверненням;

в) товари, відправлені за кордон для переробки з подальшим поверненням у країну;

г) товари, закуплені для перепродажу в даному періоді.

4. За якими цінами відбивається експорт товарів в СНР:

а) ціни ФОБ;

б) ціни СІФ;

в) ціни конкретних угод;

г) різні ціни?

5. За якими цінами відображається в СНР імпорт товарів :

а) ціни ФОБ;

б) ціни СІФ;

в) ціни конкретних угод;

г) різні ціни?

Теоретичні питання

1. Основні завдання та функції Міжнародної організації праці.

2. Основні міжнародні класифікації у міжнародній статистиці праці.

3. Предмет та основні джерела міжнародної статистики праці.

Практичне завдання 1. Дані за будівельними трестами, тис. грн (табл. 11).

Таблиця 11

Дані для розрахунку

Трест	Об'єм будівельно-монтажних робіт, у суміжних цінах		Середня вартість основних виробничих фондів	
	базисний період	звітний період	базисний період	звітний період
1	476	560	340	350
2	520	805	260	350

Визначити рівні фондівіддачі за кожним трестом та за двома трестами разом, зміни об'єму будівельно-монтажних робіт: усього; за рахунок зміни використання основних фондів та їх величини. Зробити висновки.

Практичне завдання 2. Розрахувати кількість населення в районі через чотири роки, якщо середньорічна кількість його складає 16 млн осіб, коефіцієнт народжуваності складає 30 ‰, смертності – 10 ‰, а коефіцієнт сальдо міграції (механічний приріст) – 5 ‰.

Практичне завдання 3. Визначити строк окупності витрат, коефіцієнт порівнюваної ефективності та суму річного економічного ефекту, якщо нормативний коефіцієнт ефективності капітальних вкладень становить 0,15; обсяг робіт за старої технології – 40 тис. т; за нової – 50 тис. т; собівартість річного обсягу робіт – відповідно 1200 та 1 350 тис. грн. Питомі капітальні вкладення за старої технології становлять 70 грн, за нової – 82 грн.

Варіант 6

Тестові питання

1. Які джерела інформації використовуються для складання зовнішньоекономічного рахунку товарів і послуг:

- а) платіжний баланс ;
- б) звіти підприємств, що займаються зовнішньоекономічною діяльністю;
- в) рахунки внутрішньої економіки;
- г) митні декларації;
- д) звітність транспортних організацій?

2. Сальдуються статтею зовнішньоекономічного рахунку товарів і послуг є:

- а) зовнішньоекономічний торговий баланс;
- б) сальдо за поточними операціями;
- в) сальдо за товарами і послугами;
- г) додана вартість.

3. Виберіть статті, пов'язані з експортом товарів і послуг:

- а) товари і послуги, безоплатно передані нерезидентами резидентам;
- б) товари і послуги, передані резидентами нерезидентам;
- в) товари і послуги, безоплатно передані резидентами нерезидентам;
- г) товари та послуги, продані нерезидентами резидентам.

4. Виберіть статті, пов'язані з імпортом товарів і послуг:

- а) товари і послуги, безоплатно передані нерезидентами резидентам;
- б) товари і послуги, передані резидентами нерезидентам;
- в) товари і послуги, безоплатно передані резидентами нерезидентам;
- г) товари та послуги, продані нерезидентами резидентам.

5. Відзначте елементи експорту та імпорту, що включаються в транспортні послуги:

- а) упаковка вантажів;
- б) поточний ремонт і обслуговування транспортних засобів;
- в) ремонт залізничних доріг
- г) страхування вантажів;
- д) навігаційні послуги.

Теоретичні питання

1. Система основних показників у міжнародній статистиці праці.
2. Сучасний стан національного рахівництва у міжнародній практиці.
3. Міжнародні порівняння показників СНР.

Практичне завдання 1. Обчислити капітальні витрати на будівництво машинобудівного заводу, якщо вартість річного випуску продукції складає 52 млн грн, її собівартість – 40 млн грн, а строк окупності витрат на будівництво – 5 років.

Практичне завдання 2. Наведені дані про ціни і обсяги продажу товарів у табл. 12.

Таблиця 12

Дані для розрахунку

Товари	Продано, тис. одиниць		Ціна за одиницю, грн	
	2012	2013	2012	2013
А	20,8	22,6	2,2	2,6
Б	6,0	7,4	4,0	5,0
В	200,0	360,0	1,2	0,8

Визначити: індивідуальні індекси цін окремих видів товару; загальні індекси цін, товарообігу і фізичного обсягу реалізації; суму економії (збитку) за рахунок зміни цін на кожний товар і в цілому на всі товари.

Практичне завдання 3. Наведені дані держави за 2013 р., млн. осіб. Кількість населення становить 49,85, всього зайнято в економіці – 22,3, кількість безробітних – 2,937. Визначити кількість економічно активного населення; коефіцієнт економічно активного населення; коефіцієнт зайнятості населення; коефіцієнт безробіття.

Варіант 7

Тестові питання

- Індекси фізичного обсягу експорту та імпорту – це :
  - індекси кількості за формулою Пааше, зважені на базі цін;
  - індекси кількості за формулою Ласпейреса, зважені за допомогою середньої вартості;
  - індекси, обчислені, виходячи з індексів вартості, шляхом ділення на індекс цін за формулою Пааше в частині експорту та імпорту;
  - індекси, яких немає в офіційній статистиці України.

2. Під статистикою інтра-торгівлі розуміють:

- а) спеціальну статистику торгівлі всередині якої-небудь країни;
- б) статистику міжнародної торгівлі усередині союзу будь-яких країн після усунення митних кордонів;
- в) статистику торгівлі між державною, митною та звітною територіями якої країни;
- г) статистику торгівлі між материнськими і дочірніми компаніями багатонаціонального підприємства.

3. Українська статистика зовнішньої торгівлі – це:

- а) вторинна статистика, так як вона заснована на документах митного управління;
- б) вторинна статистика, так як вона заснована на документах податкового управління, тобто фінансових відомств (обов'язковий ПДВ);
- в) первинна статистика, заснована на опитуванні підприємств, причому, національні податкові та митні управління надають підтримку при визначенні кола звітних одиниць (кола респондентів);
- г) так звана статистика інтра -торгівлі.

4. Різниця між загальною та спеціальною торгівлею відноситься насамперед до того, що:

- а) у розрахунок загальної торгівлі включається також транзитна торгівля, що не робиться щодо спеціальної торгівлі;
- б) у розрахунок спеціальної торгівлі включається лише імпорт (чи експорт) за лінією вільної торгівлі, тоді як загальна торгівля включає також звернення запасів на складі;
- в) звітна територія в статистиці зовнішньої торгівлі не збігається з митною територією країни;
- г) загальна торгівля розглядає торгівлю всіма товарами товарної класифікації, у той час як спеціальна торгівля розглядає лише підбір товарів.

5. Нова характеристика, введена СНР-93, полягає в тому, що:

- а) тепер облік не тільки експорту, а й імпорту проводиться за цінами ФОБ, так що конвенції в СНР (і в статистиці зовнішньої торгівлі), з одного боку, і в статистиці платіжного балансу, з іншого, зблизилися;

б) більше не ведеться облік "вартості в момент перетину кордону" ("статистичної вартості");

в) правильна відповідь "б", але в статистиці інтра-торгівлі це стосується тільки таких підприємств, які перевищують ліміт асиміляції;

г) тепер також і в статистиці країн із ринковою економікою, як було у статистиці зовнішньої торгівлі соціалістичних країн, охоплює тільки торгівлю товарами.

Теоретичні питання

1. Програма міжнародних зіставлень ООН та Європейська програма зіставлень.

2. Міжнародна статистика підприємств.

3. Структурні обстеження підприємств у міжнародній практиці.

Практичне завдання 1. Визначити собівартість річного випуску продукції підприємства, якщо щорічно скуповуються 15 % капітальних вкладень, капітальні вкладення на будівництво підприємства становлять 10 млн грн, а річний прибуток від реалізації продукції – 20 % вартості річного випуску.

Практичне завдання 2. У районі 170 тис. п'ятирічних дітей, з них 90 тис. хлопчиків. Умовна вірогідність вижити протягом найближчого року для п'ятирічних дівчаток становить 0,985, для шестирічних – 0,990. Для хлопчиків – відповідно 0,970 і 0,980. Обчислити, скільки дітей у районі поступлять до школи через два роки (без урахування міграції).

Практичне завдання 3. Є наступні дані по підприємству, тис. грн:

Виробнича собівартість реалізованої товарної продукції	2 400
Позавиробничі витрати	50
Реалізована продукція в діючих цінах без ПДВ і акцизного збору	2 880
Прибуток від іншої реалізації	20
Позареалізаційні збитки (сплачені штрафи, збитки за анульованими замовленнями та ін.)	26
Податки в різні інстанції	167

Визначити: прибуток від реалізації продукції (товарів, робіт та послуг); балансовий прибуток; чистий прибуток. Зробити висновки.

Варіант 8

Тестові питання

1. Під так званим "фактичним" обмінним курсом будь-якої валюти (наприклад, гривні) розуміють:

а) курс валюти, причому, з метою чистого порівняння цін враховують різну купівельну спроможність, власної та іноземної валюти;

б) індекс зовнішньої вартості гривні, вимірюваної за відношенням до іноземної валюти, причому види цієї валюти зважуються з урахуванням прямого і непрямого значення даної країни (як торгового партнера і конкурента) для України;

в) зважену середню купівельної спроможності валют 18 найважливіших торговельних партнерів України;

г) обмінний курс з урахуванням фактичних продажів на валютній біржі.

2. Коли зовнішньоторговельне положення якої-небудь країни погіршується незважаючи на поліпшення умов зовнішньої торгівлі (commodity terms of trade):

а) це неможливо, так як поліпшення цих умов завжди означає зростання прибутку від зовнішньої торгівлі;

б) поліпшення умов зовнішньої торгівлі означає, що експорт стає дорожчим, а імпорт – дешевшим (відносно), і, можливо, внаслідок цього зменшується експорт і підвищується імпорт, так що зовнішньоторговельний баланс стає пасивним;

в) хоча відповідь "б" є правильною, але має силу лише для фіксованих обмінних курсів;

г) поліпшення умов зовнішньої торгівлі розширює можливості розподілу в країні, тобто є вираженням міжнародного перерозподілу, так що доходи збільшуються і зовнішньоторговельне положення не може при цьому погіршуватися?

3. У яких із наведених випадків товари не будуть віднесені до експорту або імпорту товарів:

а) товари, що надійшли на зберігання без передачі права власності на них;

б) товари, відправлені за кордон для ремонту з подальшим поверненням;

в) товари, відправлені за кордон для переробки з подальшим поверненням в країну;

г) товари, закуплені для перепродажу в даному періоді?

4. За якими цінами відбувається експорт товарів у СНР:

а) ціни ФОБ;

б) ціни СІФ;

в) ціни конкретних угод;

г) різні ціни?

5. За якими цінами відображається в СНР імпорт товарів:

а) ціни ФОБ;

б) ціни СІФ;

в) ціни конкретних угод;

г) різні ціни?

Теоретичні питання

1. Короткотермінова статистика підприємств у міжнародній практиці.

2. Категорії статистичних одиниць у міжнародній статистиці підприємств.

3. Система основних показників у міжнародній статистиці промисловості.

Практичне завдання 1. Визначити: рівень номінальної і реальної заробітної оплати праці; індекс купівельної спроможності гривні; індекс номінальної і реальної оплати праці; номінальні і реальні доходи населення; динаміку номінальних і реальних доходів; приріст грошей на руках населення; структуру доходів і витрат населення; середньодушовий грошевий дохід, його співвідношення з розміром прожиткового мінімуму.

Маємо такі дані міста за два періоду (табл. 13).

Дані для розрахунку

Показник	Базовий період	Звітний період
Середньорічна кількість населення, тис. осіб	810	804
Чисельність зайнятих в економіці, тис. осіб	402	386
Прожитковий мінімум (на душу населення в місяць), грн	246	340
Індекс споживчих цін	1,0	1,4
Оплата праці, тис. грн	57 486	59 058
Соціальні трансферти, тис. грн	5 820	6 130
Доходи від власності, тис. грн	12 120	18 240
Виплати до фінансової системи, тис. грн	9 581	9 843
Витрати на придбання товарів та послуг, тис. грн	35 240	42 181
Витрати на купівлю валюти, тис. грн	1 580	11 240

Практичне завдання 2. Середньорічна чисельність населення становить 800 тис. осіб, коефіцієнт життєвості – 40 %, а коефіцієнт природнього приросту – 30 ‰. Розрахувати: скільки осіб народилось за рік; скільки осіб померло за рік.

Практичне завдання 3. Визначити втрати в народному господарстві внаслідок несвоєчасного введення об'єкта в дію, якщо нормативний коефіцієнт ефективності становить 0,12, а будівництво житлового будинку закінчено за 2 роки замість 1,5. Кошторисна вартість будівельно-монтажних робіт 10 млн грн.

Варіант 9**Тестові питання**

1. Які джерела інформації використовуються для складання зовнішньоекономічного рахунку товарів і послуг:

а) платіжний баланс;

б) звіти підприємств, що займаються зовнішньоекономічною діяльністю;

- в) рахунки внутрішньої економіки;
- г) митні декларації;
- д) звітність транспортних організацій?

2. Сальдом статті зовнішньоекономічного рахунку товарів і послуг є:

- а) зовнішньоекономічний торговий баланс;
- б) сальдо за поточними операціями;
- в) сальдо за товарами і послугами;
- г) додана вартість.

3. Виберіть статті, пов'язані з експортом товарів і послуг:

- а) товари і послуги, безоплатно передані нерезидентами резидентам;
- б) товари і послуги, передані резидентами нерезидентам;
- в) товари і послуги, безоплатно передані резидентами нерезидентам;
- г) товари та послуги, продані нерезидентами резидентам.

4. Виберіть статті, пов'язані з імпортом товарів і послуг:

- а) товари і послуги, безоплатно передані нерезидентами резидентам;
- б) товари і послуги, передані резидентами нерезидентам;
- в) товари і послуги, безоплатно передані резидентами нерезидентам;
- г) товари та послуги, продані нерезидентами резидентам.

5. Відзначте елементи експорту та імпорту, що включаються в транспортні послуги:

- а) упаковка вантажів;
- б) поточний ремонт і обслуговування транспортних засобів;
- в) ремонт залізничних доріг
- г) страхування вантажів;
- д) навігаційні послуги.

Теоретичні питання

1. Організація статистичних спостережень у міжнародній статистиці промисловості.

2. Показники динаміки у міжнародній статистиці промисловості.

3. Система основних показників у міжнародній статистиці сільського господарства.

Практичне завдання 1. Обчисліть валовий випуск сільського господарства за такими умовними даними (тис. грн):

Вартість валового збору сільськогосподарських культур становить 2 633, у тому числі використано на особисті підприємницькі потреби – 417, видано працівникам своїх підприємств – 268.

Вартість незавершеного виробництва в землеробстві на початок року – 134, на кінець року – 137.

Вартість товарної продукції тваринництва становить 1 875, вартість продукції приросту, приплоду догодівлі тварин – 89.

Вартість валової продукції підсобних сільськогосподарських підприємств становить 386

Вартість валової сільськогосподарської продукції домашніх господарств становить 455, в тому числі спожито на власні потреби домашніх господарств – 386.

Практичне завдання 2. Визначити вплив окремих факторів на загальні розміри прибутку від реалізації продукції у звітному періоді порівняно з базовим, використовуючи дані табл. 14.

Таблиця 14

Дані для розрахунку

Період	Показник		
	кількість реалізованих виробів	оптова ціна за одиницю виробу	повна собівартість випуску
Базовий	10,0	1 000	8 500
Звітний	10,2	900	8 160

Практичне завдання 3. Визначити, як змінився рівень рентабельність виробничих фондів підприємства, якщо у звітному періоді порівняно з базовим балансовий прибуток підприємства став більшим на 20 %, основні виробничі фонди зросли на 10 %, середні залишки матеріальних оборотних засобів – на 5%, за умови, що в базовому періоді частка основних та оборотних засобів була однаковою.

Варіант 10

Тестові питання

1. Індeksi фізичного обсягу експорту та імпорту – це :

- а) індeksi кількості за формулою Пааше, зважені на базі цін;
- б) індeksi кількості за формулою Ласпейреса, зважені за допомогою середньої вартості;
- в) індeksi, обчислені, виходячи з індексів вартості, шляхом ділення на індекс цін за формулою Пааше в частині експорту та імпорту;
- г) індeksi, яких немає в офіційній статистиці України.

2. Під статистикою інтра-торгівлі розуміють:

- а) спеціальну статистику торгівлі всередині якої-небудь країни;
- б) статистику міжнародної торгівлі усередині союзу будь-яких країн після усунення митних кордонів;
- в) статистику торгівлі між державною, митної та звітної територіями якої країни;
- г) статистику торгівлі між материнськими і дочірніми компаніями багатонаціонального підприємства.

3. Українська статистика зовнішньої торгівлі – це:

- а) вторинна статистика, так як вона заснована на документах митного управління;
- б) вторинна статистика, так як вона заснована на документах податкового управління, тобто фінансових відомств (обов'язковий ПДВ);
- в) первинна статистика, заснована на опитуванні підприємств, причому, національні податкові та митні управління надають підтримку при визначенні кола звітних одиниць (кола респондентів);
- г) так звана статистика інтра-торгівлі.

4. Різниця між загальною та спеціальною торгівлею відноситься, насамперед до того, що:

- а) у розрахунок загальної торгівлі включається також транзитна торгівля, що не робиться щодо спеціальної торгівлі;

б) у розрахунок спеціальної торгівлі включається лише імпорт (чи експорт) за лінією вільної торгівлі, тоді як загальна торгівля включає також звернення запасів на складі;

в) звітна територія в статистиці зовнішньої торгівлі не збігається з митною територією країни;

г) загальна торгівля розглядає торгівлю всіма товарами товарної класифікації, у той час як спеціальна торгівля розглядає лише підбір товарів.

5. Нова характеристика, введена СНР-93, полягає у тому, що:

а) тепер облік не тільки експорту, а й імпорту проводиться за цінами FOB, так що конвенції в СНР (і в статистиці зовнішньої торгівлі), з одного боку, і в статистиці платіжного балансу, з іншого, зблизилися;

б) більше не ведеться облік "вартості в момент перетину кордону" ("статистичної вартості");

в) правильна відповідь "б", але в статистиці інтра-торгівлі це стосується тільки таких підприємств, які перевищують ліміт асиміляції;

г) тепер також і в статистиці країн із ринковою економікою, як було у статистиці зовнішньої торгівлі соціалістичних країн, охоплює тільки торгівлю товарами.

Теоретичні питання

1. Джерела інформації у міжнародній статистиці сільського господарства.

2. Організація вибірових статистичних спостережень у міжнародній статистиці тваринництва.

3. Організація вибірових статистичних спостережень у міжнародній статистиці рослинництва.

Практичне завдання 1. За наведеними даним в табл. 15 розрахуйте індекси Ласпейреса, Пааше, Фішера. Проаналізуйте отримані результати.

Дані для розрахунку

Вид продукції	Базисний період		Звітний період	
	Ціна за одиницю (грош. од.)	Зроблено (шт.)	Ціна за одиницю (грош. од.)	Зроблено (шт.)
А	450	2 500	870	1 700
Б	27	830	35	2 300
В	12	610	14	4 100

Практичне завдання 2. Визначити індивідуальний індекс середньорічної ціни товару "А", якщо відомо, що ціна на нього знизилась з 1 травня базисного року на 8 % та з 1 серпня знизилась ще на 6 %. Відомо, що товарообіг за цим товаром становить за рік 20 тис. грн за базисний період, у тому числі – 6 тис. грн за перші чотири місяці; та 25 тис. грн – у звітному періоді, у тому числі – 14 тис. грн за перші сім місяців.

Практичне завдання 3. Імпортується 320 т товару на загальну суму 48 000 грош. од. по 60 грош. од. за 1 т. Експортується 126 т товару, ставка експортного тарифу 50 дол. За 1 т пряме котирування вітчизняної валюти на дату митного оформлення угоди становить 26 грош. од. на 1 дол. Визначити імпортне й експортне мито.

Рекомендована література

1. Башкатов Б. И. Международная статистика труда : учебник / Б. И. Башкатов, Г. Ю. Карпухина – М. : Изд. "Дело и сервис", 2001. – 208 с.
2. Башкатов Б. И. Практикум по международной экономической статистике / Б. И. Башкатов. – М. : Изд. "Дело и сервис", 2000. – 176 с.
3. Галіцка Е. В. Міжнародна статистика / Е. В. Галіцка, Т. М. Моторина. – К. : Київ. ун-т, 2000. – 213 с.
4. Елисеева И. И. Международная статистика / И. И. Елисеева, Т. В. Костенко, Л. Н. Хоменко. – Мн. : Выш. шк., 2007. – 224 с.
5. Иванов М. В. Международная статистика : учебн. пособ. / М. В. Иванова, П. Я. Октябрьский и др. – СПб. : СПбГУ, 2005.
6. Клупт М. А. Международная экономическая статистика: учебн. пособ. / М. А. Клупт, В. П. Силинский. – СПб. : Изд-во Санкт-Петербург. ун-та экономики и финансов, 2008
7. Моторин Р. М. Міжнародна економічна статистика : підручник / Р. М. Моторин. – К. : КНЕУ, 2004. – 324 с.
8. Моторин Р. М. Міжнародні економіко-статистичні стандарти : наукове видання / Р. М. Моторин – К. : КНЕУ: Ноосфера-Київ, 2005. – 203 с.
9. Международная статистика : учебн. пособ. / И. И. Елисеева, Т. В. Костеева, Л. Н. Хоменко и др. – Мн. : Выш. шк., 1995. – 224 с.
10. Навчальний посібник для працівників статистичних органів України з питань статистики підприємств. – К. : Держкомстат України, 2002. – 97 с.
11. Парфенцева Н. О. Міжнародні статистичні класифікації в Україні: впровадження і використання / Н. О. Парфенцева. – К. : Основи, 2000. – 351 с.
12. Сиденко А. В. Международная статистика : учебник. – 2-е изд., перераб. и доп. / А. В. Сиденко, В. М. Матвеева.– М. : Изд-во "Дело и сервис", 2000. – 256 с.

